

ZNACZENIE LIBII W GEOPOLITYCZNYCH KONCEPCJACH NACJONAL-EUROPEJSKIEJ PARTII KOMUNITARNEJ (PCN)

1) PCN – charakterystyka partii

Zainteresowanie autora miejscem Libii w geopolitycznym programie Nacjonal-Europejskiej Partii Komunitarnej (PCN) wynika z faktu oryginalności programowych propozycji, jak również z możliwych w przyszłości konsekwencji już ponad 30-letniej działalności PCN. Na dzień dzisiejszy PCN działa w sposób zorganizowany i aktywny w pięciu krajach europejskich: Francji, Belgii, Bułgarii, Mołdawii i Włoszech.

Posiada również swoich przedstawicieli w ośmiu innych państwach, gdzie ich udział w działaniach partii wiąże się głównie z aktywnością internetową. PCN stara się również zbudować swoją frakcję w Rosji, czemu przyświecała między innymi misja prowadzona przez sekretarza generalnego partii Fabrice Beura między wrześniem 2008 a marcem 2009. Oprócz tego PCN posiada kontakty z osobami będącymi na wysokich szczeblach politycznych w Abchazji, na Ukrainie i w Nadniestrzu. Cele działania PCN, począwszy od roku 2000, są bardzo podobne do celów PCE (Europejskiej Partii Komunitarnej) Jeana Thiriarta z lat 1965-69. PCN definiuje się jako organizacja szkoląca kadry, przygotowująca ludzi, których rekrutuje głównie ze środowisk uniwersyteckich, dużo publikacji partii ukazuje się w Internecie, w formacie PDF, wychodzą również drukowane publikacje (w tym *La Cause Des Peuples*, sprzedawane w kioskach z prasą we Francji). PCN zaklasyfikować można również jako organizację typu think-tank, to znaczy dostarczającą, zwłaszcza w Europie Wschodniej, idei, tez, analiz. W sferze bezpośrednich działań politycznych partia aktywnie wsparła prorosyjskie stanowisko Abchazji¹ i Nadniestrza.² PCN jest również jedną z głównych sił spoza świata arabskiego,³ wspierających ruch baathistowski w Syrii⁴ i w Iraku.⁵

---

¹ L. Michel, « Pourquoi nous combattons (2e Partie) - Transnistrie, Abkhazie Et Ossétie Du Sud: Sur Le Front Des Républiques De La « CEI-2 » », *La Cause Des Peuples*, Bruxelles-Paris, n° 31, décembre 2006 Voir aussi: « Nous Sommes Tous Des Ossetes ! », Site officiel du PCN-NCP ; Août 2008, Article consultable sur: <http://www.pcn-ncp.com/front/ossetia/index.htm>.

² Cyt. za: « Transnistrie: Un nouvel Etat pour Une Autre Europe ! », *La Cause Des Peuples*, Bruxelles & Paris, n° 31; « Transdnestrie : Un Etat indépendant depuis 17 ans ! », *La Cause Des Peuples*, Bruxelles & Paris, n° 33.

³ Dr. Nimrod Rapaheli (Senior Analyst of MEMRI 's Middle East Economic Studies Program): “Anti-American Ba’th Activities In Paris”, MEMRI Inquiry and Analysis Series - No. 197, November 19, Article consultable sur: <http://memri.org/bin/latestnews.cgi?ID=IA19704>.

⁴ Sur les Comites Syrie, cyt: *Defendre La Fortresse Ba’athiste Syrienne*, PCN-INFO, 29 mars 2005, A consulter sur: <http://www.pcn-ncp.com/PIH/pih-050329.htm>.

⁵ Consulter Al Ba’ath al Iraqui sur le site officiel des Comites Irak De Base: <http://comitesirak.free.fr/abai/index.htm>.

Mimo to wpływy PCN są nikłe: najlepszym bodaj do tej pory wynikiem wyborczym było „otarcie się” o 4 % podczas wyborów komunalnych we Fleurus (1994).⁶ Działalność PCN analizować można na dwóch poziomach: bezpośredniej aktywności politycznej, która nie owocuje wyrazistymi efektami w ramach reguł, którymi rządzi się parlamentarna demokracja. PCN w przestrzeni politycznych działań nakierowana jest raczej na przygotowania do radykalnych rewolucyjnych rozwiązań. Inaczej rzecz wygląda, gdy na analityczny warsztat weźmiemy geopolityczną koncepcję PCN. Muammar Kaddafi reprezentuje wizję zjednoczenia euro-afrykańskiego, co jest również jednym z kluczowych składników owej koncepcji. W przekonaniu lidera i głównego ideologa partii Belga Luca Michela libijska wizja zjednoczenia euro-afrykańskiego i synergii euro-arabskiej ma charakter awangardowy.

Kaddafi widzi dominującą rolę Libii w tym procesie, widzi Libię jako swego rodzaju pomost euro-afrykański. To zdaniem PCN całkiem inna wizja niż ta, reprezentowana przez polityków atlantyckich w Unii Europejskiej, którzy według Luca Michela: „Zamiast mostów stawiają mury. Politycy ze Strasburga, czy Brukseli, mówiąc o wolności poruszania się, o prawach człowieka itp., dają aż nader jaskrawy przykład hipokryzji. W rzeczywistości politycy ci doprowadzają do powstawania murów, mur z Schengen na wschodzie podzielił Europę na dwie części, podobnie jak na południu między Marokiem a Hiszpanią. Wewnątrz UE również istnieje Europa dwóch prędkości, ograniczone są prawa: Polaków, Bułgarów, Rumunów. W czasach III Rzeszy mówiło się wprost o «rasie panów» i «słowiańskich podludziach», Proces Barceloński, Unia Śródziemnomorska (w których Libia odmówiła udziału przyp. K.S.) postępuje w podobny sposób, budując kolejny mur na Morzu Śródziemnym”.⁷ Powstała w lipcu 2008 roku w czasie konferencji w Paryżu Unia na rzecz Regionu Morza Śródziemnego jest organizacją, do której Libia jako jedyne państwo basenu Morza Śródziemnego nie przystąpiło. Odmowna argumentacja pułkownika Kaddafiego opierała się na zarzucie niejawnego powrotu do neokolonializmu.⁸

Kaddafi widzi obszar Morza Śródziemnego jako teren wymiany handlowej, kulturalnej, wspomina przeszłość, kiedy miejsce to stanowiło jeden polityczny organizm, a Leptis Magna dało rzymskiemu Imperium dynastię Sewerów. Europejscy politycy o tym zapomnieli, dlatego PCN woli inspirować się polityką Kaddafiego, który buduje mosty, niż polityką Unii Europejskiej, budującej mury.⁹

2) Libia od panarabizmu do panafryanizmu

Ostatnia dekada obrazuje fiasko panarabskiej polityki Libii. Prześledźmy tutaj źródła zmiany rozkładu akcentów z panarabskich na rzecz myślenia panafrkańskiego w polityce zagranicznej libijskiej dżamahiriji.

---

⁶ 1984-1995: La longue marche du PCN /w:/ La Lettre communautaire no. 219 (1999).

⁷ Przemówienie Luca Michela w imieniu delegacji z kontynentu europejskiego, podczas otwarcia Konferencji „World Green Book Supporters” (Trypolis, Libia, 25 października 2009 r.), zapis w posiadaniu autora.

⁸ <http://www.psz.pl/tekst-12477/Kaddafi-Unia-Srodziemnomorska-powrotem-do-kolonializmu>.

⁹ Tamże.

Luc Michel określa panarabską politykę Kaddafiego, prowadzoną od początku rewolucji w 1969 roku, jako „Syzyfową pracę”.¹⁰ Sam libijski przywódca tak argumentował opuszczenie przez Libię w 2002 roku Ligi Arabskiej: „Podpisaliśmy deklarację w Djerba”¹¹, celem osiągnięcia zjednoczenia między Tunezją a Libią. Podpisałem umowę w Hassi Messaoud z prezydentem Algierii Houari Boumedienne¹². Miało to doprowadzić do tego, aby oba nasze kraje zjednoczyły się, gdyby Egipt (najsilniejsze wówczas państwo arabskie – przyp. K.S.) uzna istnienie Izraela. Egipt uznał istnienie Izraela,¹³ ale do zjednoczenia między Libią a Algierią nie doszło. Ogłosiliśmy zatem układ z Marokiem w Oujda.¹⁴

Dlaczego nic z tego tak naprawdę nigdy nie zostało osiągnięte? Wina leży nie po stronie Libii, ale jej partnerów. Anwar Sadat zerwał traktat Unii między Egiptem a Libią. Gaafar Nimeiri zerwał trójstronny traktat między Sudanem, Egiptem a Libią (...) daliśmy wam pieniądze, daliśmy wam broń, ponosiliśmy ofiary z waszego powodu. Bez rezultatu. Dzisiaj wszyscy są przyjaciółmi Stanów Zjednoczonych, uznali istnienie Izraela. Libia nigdy nie uzna Izraela, aż do końca świata, jeśli Bóg tego chce! Dzisiaj obraża się nas. Sadat znieważał nas, tych, którzy oferowali mu w czasie wojny w październiku 1973 r. setki samolotów Mirage, działa, amunicję, pociski, buldożery, a także konieczne udogodnienia, aby pokonać Kanał Sueski. Nieszczęsny lud egipski nigdy nawet o tym nie słyszał. Nie zabiegam, o to by dziękowano mi, to tylko mój obowiązek wobec historii. To również danina naszej krwi dla Libańczyków, Palestyńczyków... Daliśmy im nasze pieniądze. Ćwiczyliśmy ich oddziały. Przez to wszystko ogłoszono nas terrorystami, podczas gdy oni pogodzili się z Amerykanami i z Izraelczykami. Z wszystkich wyżej wymienionych powodów mój kraj jest do dzisiaj na czarnej liście ugrupowań terrorystycznych”.¹⁵

W przemówieniu wygłoszonym 6 października 2003 r. (którego fragment wyżej przytoczono) Kaddafi wyraził zmęczenie przemocą, argumentując wobec Zgromadzenia „Komitetów Ludowych” zasadność ostatecznego wyjścia Libii z Ligi Arabskiej.

Jak wiadomo, Libia w marcu 2002 roku opuściła szeregi Ligi Arabskiej. Kaddafi przedstawił 30 sierpnia 2003, własną ideę zjednoczonej Arabii, która zastąpić miałyby Ligę Arabską. Zacytujmy libijskiego lidera: „Nowy projekt powinien być wyposażony w jedną Konstytucję, Radę Prezydencką, ministerstwa, Bank Centralny, Fundusz Walutowy, wspólny rynek. W wymiarze wewnętrznym organizacja powinna przyjąć kształt konfederacji lub federacji. Spory między np. Syrią a Libanem zostaną zażegnane przez porozumienia, których zadaniem będzie zalegalizowanie

¹⁰ Le Quotidien Du PCN, PCN-NCP'S Daily News, El Diario Del PCN, Leader of, issue 777 – October 25 2003, Luc Michel: Libya Between Threats of war and imperialistic blackmails.

¹¹ Więcej http://en.wikipedia.org/wiki/Arab_IsLAMic_Republic#The_Djerba_Declaration.

¹² Ahmed Aghrout, Keith Sutton, Regional Economic Union in the Maghreb, *The Journal of Modern African Studies*, 28, I (1990), s. 115-139.

¹³ http://www.stosunkimiedzynarodowe.info/kraj,Egipt,ostosunki_dwustronne,Izrael.

¹⁴ http://untreaty.un.org/unts/60001_120000/12/39/00023950.pdf. Autentyczny tekst umowy między królem Maroka Hassanem II a przewodniczącym Muammarem al.-Kaddafim, liderem „rewolucji pierwszego września”.

¹⁵ Zapis przemówienia Pułkownika Kaddafiego z 6 października 2003 roku na Forum Powszechnego Kongresu Ludowego, zapis w udostępniony dzięki sekretariatowi MEDD Mouvement européen pour la démocratie directe.

syryjskiej obecności wojskowej i wygaśnięcie sporu syryjsko-libańskiego. Na wprost istniejąca Arabska Unia Maghrebu będzie mogła w ramach tego pomysłu odzyskać nowe życie. Media nigdy o nim nie mówiły, oczywiście na rozkaz władzy politycznej. Wiele natomiast mówiły o do dziś niejasnych kulisach wydarzeń Lockerbie czy katastrofy samolotu DC-10 francuskich linii lotniczych UTA”.¹⁶

W dalszej części powyższego wystąpienia Muammar Kaddafi, na tle fiaska panarabskich projektów politycznych, przybliży, czymże ma być ów projekt. „Arabowie są w rzeczywistości niezdolni do kompletnego zrealizowania idei zjednoczenia. Stracili swoją godność, swój honor. Są skończeni. Ich system jest skończony. My, Libijczycy, nie możemy tracić z nimi więcej czasu. Od tej chwili należymy do Unii Afrykańskiej, do Afryki (...). Liga Arabska nie jest w rzeczywistości nic warta, urzędnicy tej instytucji od czterech miesięcy nie dostają wynagrodzeń, państwa członkowskie nie płacą składek (...). Arabowie czekają, na własną zagładę, na rzeź, wszyscy czekają, państwo jedno po drugim, miasto jedno po drugim, po Bagdadzie, Gazie, Jeninie”.¹⁷

Kaddafi postanowił zatem zwrócić się w kierunku Afryki. Jego zdaniem Libia zbyt dużo wycierpiała dla Arabów. Jego wizja zjednoczenia i wyzwolenia świata arabskiego speszły na niczym, podobnie jak niegdyś projekt wyzwolenia i zjednoczenia państw Ameryki Łacińskiej pod wodzą Simona Boliwara (porównania tego użył Luc Michel).¹⁸

„Arabski nacjonalizm przeminął raz na zawsze. Arabom, którzy utworzyli Ligę wespół z Amerykanami i Izraelczykami, gdyby jakimś cudem udało się w przyszłości zjednoczyć, to nie uda im się nigdy osiągnąć siły i niepodległości, ponieważ utracili oni na zawsze swego ducha”.¹⁹

„Amerykanie utworzyli federację pięćdziesięciu Stanów. Nie byli narodem, ale stali się nim. Tak samo jest z Turcją, Iranem, Włochami... tak długo mówiliśmy Arabom: «Jednoczmy się!» Bez rezultatu”.²⁰

„Odtąd tylko w Afryce lider libijskiej rewolucji będzie widział potencjał i nadzieję na «źródło nowej siły dla Libii». Egipcjanie, Sudańczycy, Libijczycy, Tunezyjczycy, Algierczycy, Marokańczycy, Mauretanie, jesteście Afrykanami. Nie możecie mówić więcej o nacjonalizmie arabskim, arabskiej jedności. Jesteście częścią afrykańskiego kontynentu. Odtąd powinniście mówić i myśleć w kategoriach Unii Afrykańskiej”.²¹

Unia panafrykańska, w którą powinny zaangażować się kraje arabskie, jest nie tyle koniecznością – to zdaniem Kaddafiego kwestia przetrwania. Unia Europejska woli współpracować z większymi regionalnymi całościami.²²

---

¹⁶ Cyt.za: „Przemówienie płk. Kaddafiego na forum „Zgromadzenia Ludowego”, potwierdzające ostatecznie wyjście Libii z Ligii Arabskiej, tekst w posiadaniu autora.

¹⁷ Tamże.

¹⁸ Le Quotidien Du PCN, PCN-NCP'S Daily News, El Diario Del PCN, Leader of, issue 777 – October 25 2003, Luc Michel: Libya Between Threats of war and imperialistic blackmails.

¹⁹ Cyt.za: „Przemówienie płk. Kaddafiego na forum „Zgromadzenia Ludowego”, potwierdzające ostatecznie wyjście Libii z Ligii Arabskiej, tekst w posiadaniu autora.

²⁰ Tamże.

²¹ Tamże.

²² Continental, Nr 25, June-July 2002.

Kaddafi jest przede wszystkim zwolennikiem globalnej wizji integracji w perspektywie rodzących się politycznie zorganizowanych wielkich przestrzeni i bloków geopolitycznych.

Projekt Kaddafiego zasadza się na dwu poziomach z jednej strony zbliżenia euro-arabskiego, z drugiej konwergencji euro-afrykańskiej, a nadrzędnym celem tych koncepcji jest równoprawna integracja państw i narodów basenu Morza Śródziemnego.

Przytoczmy znów słowa samego Kaddafiego: „Europa chciałaby zajmować się regionalnymi całościami. Chciałaby na przykład, by kraje Afryki Północnej ograniczyły rolę poszczególnych przywódców państw tego regionu, tworzących UMA, Arabską Unię Maghrebu. Ale spory między Marokiem i Algierią doprowadziły do zamrożenia tej wspólnoty. Z mojej strony nie zgadzam się z tym. To powód dla, którego wyszedłem naprzeciw tym problemom, współtworząc projekt Comessa (Wspólnotę państw Sahelu i Sahary).²³ To dużo większa całość, której kształt będzie korzystny również dla Europy”.²⁴

W Kaddafim PCN widzi również niezachwianego zwolennika europejskiej jedności (który dostrzega w Euro skuteczną alternatywę dla dolara), monetarny klucz do powstania świata wielobiegunowego.

„Chcemy pokoju na Morzu Śródziemnym. Chcemy pilnować wspólnoty arabskich i europejskich interesów, rozwoju i współpracy między nami”, dodaje Kaddafi.²⁵

Potrzebę dążenia do jedności działań z Unią Europejską podkreśla Sanoussi Jackem, były nigeryjski minister integracji z Afryką: „Chcemy patrzeć w kierunku Morza Śródziemnego i Europy. Przez długi czas byliśmy duszeni przez zamknięcie naszej północnej granicy, przez którą przechodzi około 90% dostaw żywności i wyrobów włókienniczych”.²⁶ Francuski dziennik ekonomiczny *Les Echos* ujął ten problem w następujący sposób: „Kraje Afryki Północnej mają najmłodszą ludność świata: 40% populacji ma mniej niż 14 lat.

W związku z tym, że przez kilka lat na północnym brzegu Morza Śródziemnego pojawił się bardzo poważny problem związany ze starzeniem się ludności (brak siły roboczej, finansowania emerytur, stagnacja konsumpcji), kraje południowego brzegu Morza Śródziemnego muszą bezwzględnie tworzyć miejsca pracy, aby uniknąć wybuchu niepokojów społecznych. Od krajów południowego brzegu Morza Śródziemnego zależy w bardzo dużej mierze przyszłość Europy, jeśli chodzi o wymianę handlową. Ponad 60% eksportu z Maroka, Algierii i Tunezji jest przeznaczone na rynki Unii Europejskiej. Większość produktów wywożonych na drugą stronę Morza Śródziemnego to wyroby włókiennicze i produkty rolne. Wzrost eksportu produktów rolnych z Afryki Północnej do Europy w znaczący sposób przyczyniłby się do rozwoju tych krajów. Ten element, oraz fakt, że tendencje demograficzne są od-

---

²³ Nicole Mari, « Méditerranée-Europe. Un pont entre deux continents », *Continental*, N°25, juin-juillet 2002.

²⁴ Oficjalna strona internetowa Wspólnoty Państw Sahelu i Sahary <http://www.cen-sad.org/>, warto wspomnieć, że oficjalna centralna siedziba organizacji znajduje się Trypolisie/.

²⁵ Nicole Mari, « Méditerranée-Europe. Un pont entre deux continents », *Continental*, N°25, juin-juillet 2002.

²⁶ Tamże.

wrócone po obu stronach Morza Śródziemnego, powinny zachęcać do wspólnych badań nad rozwiązaniami tych problemów”.²⁷ Według PCN Kaddafi jest jedynym arabskim i afrykańskim przywódcą, który rozumie te kwestie, w odróżnieniu np. od innych afrykańskich przywódców, „wąsko myślących” polityków z Maroka czy Tunezji.²⁸

3) PCN-Libia: geopolityka i ideologia

Związki PCN z Libią mają dwoisty charakter: ideologiczny i geopolityczny. Bezpośrednie wsparcie PCN dla Libii datować można już od 1986 roku, kiedy to zorganizowano akcje plakatowe w całej przestrzeni frankofońskiej: w Brukseli, Charleroi, Lille, Paryżu i Marsylii. Akcja ta była wsparciem PCN dla Libii po amerykańskich bombardowaniach Trypolisu i Benghazi z 1986 roku. Zacytujmy Luca Michela:

„Gdy w 1986 r. USA zaatakowały Libię z pomocą ruszyła im Margareth Thatcher ze względu na solidarność brytyjsko-amerykańską. Arabowie patrzyli wówczas na bombardowanie Libii jak widzowie w kinie, dlatego właśnie Libia pod przywództwem Kaddafiego walczyła od 1969 roku na rzecz Unii Państw Arabskich i dlatego od tamtego czasu jest wpisana w poczet najważniejszych wrogów syjonistów, Amerykanów i świata zachodniego”.²⁹

Bardzo ważną datą, jeżeli chodzi o sformalizowanie istniejącego i aktywnego poparcia PCN dla Libii był wrzesień 2004 roku, kiedy to partia podpisała porozumienie o współpracy z Mouvement des Comites Revolutionnaires Libyens (Ruch Libijskich Komitetów Rewolucyjnych). Miało to miejsce w Trypolisie na III Konwencji MCR. Podpisując wyżej wymienioną umowę lider PCN, Luc Michel zobowiązał się do podjęcia misji zjednoczenia ruchu w całej Europie, w ramach MEDD, le Mouvement Europeen pour la Democratie Directe (Europejskiego Ruchu na rzecz Demokracji Bezpośredniej).³⁰

Jak już wspomniano wcześniej stosunek PCN do Libii charakteryzuje związek ideologii i geopolityki. Dobrą ilustracją tej sytuacji była wypowiedź Luca Michela na wspomnianej Konwencji MCR: „Rola europejskiego ruchu rewolucyjnego, naszą rolą, jest zapewnienie ciągłości demokracji bezpośredniej w procesie zjednoczenia Europy zaprojektowanej jako alternatywa dla pseudo-demokracji parlamentarnej «Zachodu». Korupcja i nieskuteczność, widoczne na co dzień, to cechy prawdziwej oligarchicznej i plutokratycznej natury systemu zachodniego. W obliczu pokusy zamkniętej Europy, egoistycznej i sterylnej, tworzonej przez zwolenników liberalizmu, naszym zadaniem jest obrona idei «braterskiej Europy», dotarcie do ludzi z czterech kontynentów, solidarności Afryki, Eurazji i Bliskiego Wschodu:

---

²⁷ Jean-Pierre Lehmann et Valérie Engammare, «Multilatéralisme: le double langage de la France », Les Echos, quotidien, Paris, 23 octobre 2003.

²⁸ Le Quotidien du PCN, PCN-NCP'S daily news, el diario del PCN, Leader of issue 777 – october 25 '2003, Luc Michel: Libya Between Threats of war and imperialistic blackmails.

²⁹ L. Michel, Pcn-Ncp's News, issue 777 october 25, 2003.

³⁰ « IIIe Convention internationale du MCR » et « Création du MEDD pan-européen », in Democratie Directe, bulletin d'information du MEDD, édition francophone, Bruxelles & Paris, n° 11 (2e série), mars 2005, A consulter sur: [http://midd.free.fr/pdf/BDD11\(e\).pdf](http://midd.free.fr/pdf/BDD11(e).pdf).

«nowego wielkiego narodu!». W tym kontekście obrona Libii, doświadczonego przewodniego narodu (nation-pilote – przyp. K.S.), narodu urzeczywistniającego idee demokracji bezpośredniej, będącego pomostem między Europą a Afryką, integrującego ludy Morza Śródziemnego w imię pokoju i solidarności, tworzącego nowe Mare Nostrum (Nasze Morze – przyp. K.S), jest dla naszej partii priorytetem z oczywistych względów”³¹

Rozwinięcie tych tez znajdujemy w wystąpieniu Luca Michela na V edycji Letniego Uniwersytetu dla ruchów alternatywnych, ekologicznych i pacyfistycznych, odbywającego się w Walonii od 27 do 31 lipca 2005, w którym nakreśla on kierunki działania nowego paneuropejskiego ruchu (MEDD):

- Wielka Europa od Reykjaviku do Władystoku to projekt o wiele większy niż Unia Europejska, obejmujący również kraje nieistniejącego Związku Radzieckiego oraz Jugosławii. MEDD (Europejski Ruch na rzecz Demokracji Bezpośredniej) programowo nie uznaje granic w Europie, podobnie jak w wizji Afryki, którą reprezentuje Kaddafi, który często podkreślał, że „dla niego nie ma granic”³²
- Libijska Demokracja Bezpośrednia jest jedyną prawdziwą i uczciwą alternatywą dla bankrutujących i pozornych demokracji parlamentaryzmu burżuazyjnego w Europie;
- Należy bronić i promować Libię, doświadczone państwo-przewodnie demokracji bezpośredniej oraz dorobku dżamahirii;
- Demokracja bezpośrednia jest nierozdzielnie związana z socjalizmem i sprawiedliwością społeczną;
- Walka o jedność i niepodległość Europy jest nieodłączną częścią walki narodów na czterech kontynentach;
- Zjednoczona Afryka oraz Europa powinny być szczególnie zainteresowane obszarem Morza Śródziemnego – jako pomostem euro-afrykańskim, w którym wiodącą rolę odgrywa Libia;
- Kaddafi widzi Morze Śródziemne jako morze pokoju, jedności i sprawiedliwości między narodami po obu jego stronach;
- Pokój musi być priorytetowym celem w nowym stuleciu. Należy położyć kres imperializmowi, a zwłaszcza NATO, które operuje dziś na trzech kontynentach”³³

W innym miejscu lider PCN wypomina współczesnym elitom europejskim historyczną amnezję: „Europejczycy zapomnieli o swoich korzeniach, zapomnieli o demokracji bezpośredniej. Przypominając sobie o nich, powinni wzorować się na libijskiej dżamahirii. Demokracja bezpośrednia (organizm zbudowany na bazie wolnego zgromadzenia wolnych ludzi) obecna była u ludów przedchrześcijańskiej Europy: Celtów, Germanów i Słowian (w okresie średniowiecza została wyparta przez system feudalny – przyp. K.S.³⁴)”³⁵ Według lidera PCN idea demokracji bez-

³¹ III Konwencja MCR., Libia- wrzesień 2004, Unification of the network of the revolutionnare committees” in Europe”. Creation of the Movement for the European Direct Democracy.

³² Y. Lacoste, *Geopolityka Śródziemnomorza*, Warszawa 2010, s. 328.

³³ PCN-Info Hebdo, Edition speciale du 2 auot 2005.

³⁴ Szerzej, K. Modzelewski, *Barbarzyńska Europa*, Warszawa 2004.

³⁵ Przemówienie w imieniu delegacji z kontynentu europejskiego, podczas otwarcia spotkania

pośredniej została reaktywowana wraz z drugą Komuną Paryską 1871, pierwszymi radami po rewolucji październikowej, demokracja bezpośrednia obecna była również w titoistowskiej Jugosławii. Wszędzie takie same założenie doktrynalne: rządy narodu w jak największym stopniu organizowane przez sam naród, a lud traktowany jest jako polityczny podmiot. Charakterystyczne jest, że z okazji przybycia do Trypolisu prezydenta Francji Chiracka w 2004 roku mury libijskiej stolicy pokryte zostały plakatami, oddającymi hołd Wielkiej Rewolucji Francuskiej.³⁶ Zdaniem Michela inspiracje dla demokracji bezpośredniej reprezentowała w przeszłości również Szwajcaria. Jednak to alpejskie państwo traci w jego przekonaniu ostatnim czasie status wzorca demokracji bezpośredniej, o czym świadczyć ma fakt, że Szwajcaria, niebędąca członkiem NATO, partycypowała w agresji i okupacji Afganistanu³⁷. Jediną realnie istniejącą, autentyczną inspiracją demokracji bezpośredniej we współczesnych czasach jest zatem dla PCN libijska dżamahirija³⁸.

PCN zamierza wykorzystać doświadczenie sieci MEDD, będącej częścią MCR „Europejskiego ruchu na rzecz Demokracji Bezpośredniej”, który działa aktywnie w przestrzeni frankofońskiej w Belgii, Francji, Szwajcarii, ale także w Mołdawii, Bułgarii, współpracując dynamicznie również z delegacjami europejskimi z Białorusi, Serbii czy Ukrainy. Istnieje biuro w Kiszyniewie (stolicy Mołdawii), gdzie MEDD-MCR dysponuje sekretariatem franko-rosyjskim.³⁹ PCN buduje swoje struktury również dzięki sieciom kontaktów internetowych, jest obecny na Facebooku i Twitterze, co służy koordynacji i przepływowi informacji dla integracji kadr organizacji. W ten sposób m.in. lansuje się „Uniwersytety zwolenników Zielonej Książeczki”. Przypomnijmy, że PCN organizował od 2000 roku Uniwersytety dla „pacyfistów, ruchów ekologicznych i ruchów alternatywnych” na Węgrzech, w Niemczech, we Francji i dwa w Belgii, wiele delegacji organizowało później podobne inicjatywy na lokalnym poziomie. Dla propagowania swoich idei w kontekście znaczenia Libii PCN prowadzi różne działania, jak np. zabiega o otwarcie Instytutu świata Arabskiego w Paryżu czy też planuje stworzenie katedr badania „Zielonej Książeczki” na uniwersytetach europejskich.⁴⁰

światowej Zgromadzenie „World Green Book Supporters”(Trypolis, Libia, 25 października 2009 r.), zapis w posiadaniu autora.

³⁶ Co ciekawe socjalistyczny mer Paryża Bertrand Delanoë odrzucił projekt nazwania jednej z głównych ulic Paryża nazwiskiem Maksymiliana Robbesspiera.

³⁷ Szwajcarska misja, podjęta bez pytania obywateli o zgodę w referendum, zakończyła się w 2008 roku, <http://www.currentconcerns.ch/index.php?id=562>.

³⁸ Konferencja Luca Michela, Międzynarodowe sympozjum na rzecz Demokracji Bezpośredniej zorganizowane w Sheba (Libja) przez «Centrum zielonej książeczki» Organizowane od 26 lutego do 3 marca 2007, La Democratie Directe En Europe: Theories Et Praxis. Une vieille idée qui est l'alternative du XXIe Siècle! (Zapis w posiadaniu autora).

³⁹ «III Konwencja Międzynarodowa MCR» et «Création du MEDD pan-européen», in DEMOCRATIE DIRECTE, bulletin d'information du MEDD, édition francophone, Bruxelles & Paris, nr 11 (2e série), mars 2005, A consulter sur: [http://midd.free.fr/pdf/BDD11\(e\).pdf](http://midd.free.fr/pdf/BDD11(e).pdf). Et: Interview de Luc MICHEL (en français et en arabe) à la Radio internationale «La Voix De L'Afrique», Tripoli, Libye, 1er mars 2007, A écouter en streaming sur : <http://midd.free.fr/accueil.htm>.

⁴⁰ Przemówienie w imieniu delegacji z kontynentu europejskiego, podczas otwarcia spotkania światowej Zgromadzenie „World Green Book Supporters”(Trypolis, Libia, 25 października 2009 r.), zapis w posiadaniu autora.

4) Libia – Rosja

Pisząc o znaczeniu geopolitycznym Libii w programie PCN wobec konsekwentnie prorosyjskiego stanowiska partii na szczególną uwagę zasługują stosunki rosyjsko-libijskie.

Rosja, która zdaniem Luca Michela pod rządami Władimira Putina odzyskała swoją pozycję suwerennego mocarstwa, również jest Europą⁴¹ i obecnie, ku zadowoleniu lidera PCN, zacieśnia swoje więzi z Libią.⁴²

W październiku 2009 w Moskwie miało miejsce spotkanie Kaddafiego z prezydentem Miedwiediewem. Była to pierwsza wizyta libijskiego przywódcy w rosyjskiej stolicy od 1985 roku. Kaddafi zadeklarował gotowość Libii do zainstalowania na swoim terenie baz marynarki rosyjskiej, argumentując, że obecność wojskowa Rosji jest gwarantem nieagresji na ze strony USA.

Morze Śródziemne jest strategicznym, geopolitycznym węzłem dla rosyjskiej floty – przypomina rosyjski ekspert Ilya Kramnik.⁴³ Geostrategiczne znaczenie Morza Śródziemnego dla Rosji datuje się na 200 ostatnich lat od czasu, gdy admirał Spiridov pokonał Turków w bitwie pod Czesmą. Zniszczenie Turków w bitwie pod Czesmą i blokada cieśniny Dardanele odgrywało ważną rolę w wojnie 1768-1774, przyczyniając się do zwycięstwa Rosji. Od tego czasu ekspedycje w kierunku Morza Śródziemnego stały się jednym z głównych zadań floty rosyjskiej. Dzisiaj region ten, leżący na skrzyżowaniu Europy, Azji i Afryki, zachował swoje strategiczne znaczenie. Biorąc pod uwagę, że bandera rosyjskiej marynarki wojennej (krzyż św. Andrzeja), pojawia się coraz częściej pomiędzy Gibraltarem a Port-Said, możemy stwierdzić, że Rosja zdaje sobie z tego świetnie sprawę.⁴⁴ Podstawowe problemy istniejące między Rosją a Libią zostały rozwiązane dopiero w kwietniu 2008 roku, kiedy były prezydent Rosji Putin odwiedził Trypolis. Efektem tej wizyty było umorzenie libijskiego zadłużenia w wysokości 4,6 mld dolarów, pochodzącego jeszcze z czasów radzieckich, w zamian za lukratywne kontrakty dla rosyjskich firm.⁴⁵ W opinii rosyjskich ekspertów wartość wszystkich rosyjsko-libijskich umów cywilno-prawnych może sięgać od 2 do 4 mld dolarów.

Należy zwrócić uwagę, że Libijczycy chcą nabyć nowoczesne modele broni rosyjskiej, z których wiele nadal nie pojawia się na wyposażeniu armii rosyjskiej. Są to, między innymi, ciężkie śmigłowce bojowe Ka-52 Aligator, nowoczesne myśliwce wielozadaniowe Su-35, MiG-29SMT i Su-30MK, które są bardzo cenione przez ekspertów od techniki wojskowej.⁴⁶

---

⁴¹ L. Michel, « Pourquoi nous combattons aujourd'hui (1e Partie) – Contre Washington, L'otan Et La Fausse « Europe » Atlantiste De Bruxelles : Avec Moscou Pour Une Autre Europe, Grande Et Libre, De Vladivostok À Reykjavik ! », in La Cause Des Peuples, Bruxelles-Paris, n° 31, décembre 2006.

⁴² <http://www.mcrlebye.org/Politique/ID01.14.10.09.php>, szerzej na ten temat zob. również: http://wiadomosci.gazeta.pl/Wiadomosci/1,80708,5871635,Stare_sojusze__Kadafi_w_Moskwie_i_Mi_nsku.html.

⁴³ RIA Novosti, (10.10.2008).

⁴⁴ <http://www.wprost.pl/ar/140548/Rosyjska-eskadra-okretow-na-Morzu-Srodziemnym/>

⁴⁵ <http://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/tydzien-na-wschodzie/2008-0423/wizytaprezydentaputina-w-libii>.

⁴⁶ <http://www.mcrlebye.org/Politique/ID01.14.10.09.php>.

Należy zauważyć, że Rosja nie jest pierwszym krajem, od którego Libia kupiła duże partie nowej broni. W grudniu 2007 r. Muammar Kadafi odbył wizytę w Paryżu.⁴⁷ Po rozmowach z prezydentem Francji Nicolasem Sarkozym, przywódcy obu krajów podpisali szereg umów na dostawę przez Francję 14 myśliwców bombardujących Rafale, 35 śmigłowców, 6 okrętów wojennych, pojazdy opancerzone i środki transportu DCA. Umowa przewiduje również modernizację samolotów Mirage F-1, które są na wyposażeniu wojsk libijskich. W sumie wartość francuskiej broni dla Trypolisu wynosi 4,5 mld euro. Ponadto Libia nabyła od Francji 21 samolotów Airbus za co najmniej 1,5 mld dolarów dla cywilnych linii lotniczych. Rosja i Francja są głównymi dostawcami broni dla Libii. Jest to wielki przełom, ponieważ 5 lat temu kraj ten był w sporze ze „społecznością międzynarodową” a sankcje gospodarcze utrudniały normalny rozwój libijskiej gospodarki.

Podsumowanie

W dyskursie PCN pojawia się przekonanie o tym, że Europejczycy są coraz bardziej rozczarowani kryzysem ekonomicznym, nierównościami społecznymi, społeczną pauperyzacją, czy wyraźnym pęknięciem między społeczeństwami a zepsutym systemem liberalnej demokracji.

Właśnie dlatego PCN proponuje dla Europy alternatywę w postaci demokracji bezpośredniej. Deklaruje przy tym chęć zwalczania propagandy wymierzonej przeciwko Kadafiemu i Libijskiej Dżamahiriji.

PCN sugeruje by zacząć od dwóch pryncypialnych kwestii:

- 1) Zniesienia czegoś takiego jak granice, rozumiane w tradycyjny dla tego pojęcia sposób, i rozpoczęcie myślenia w kategoriach wielkich jednolitych przestrzeni geopolitycznych.
- 2) Zaprzestania myślenia o Europie jako tylko Unii Europejskiej, nawet razem z krajami, które są w tej chwili stowarzyszone z UE, jak Serbia czy Mołdawia.

Praktycznie od samego początku istnienia PCN, partia jako dominujące źródło inspiracji wymieniała system stworzony przez pułkownika Kaddafiego. System demokracji bezpośredniej, wzorowany na tezach z „Zielonej Książeczki”, jest obok Komuny Paryskiej, Rad Robotniczych i Żołnierskich z pierwszego okresu po rewolucji Październikowej, titoistowskiego modelu jugosłowiańskiego socjalizmu, czy wreszcie węgierskiego „socjalizmu gulaszowego”, czołowym modelem do naśladowania dla przyszłej wielkiej unitarnej i komunitarnej Europy rozciągającej się horyzontalnie „Od Dublina po Władywostok” i wertykalnie od „Narviku po Saharę”.

SUMMARY

LIBYA IN GEOPOLITICAL CONCEPTS OF THE *NATIONAL-EUROPEAN COMMUNITARIAN PARTY (PCN-NCP)*

---

⁴⁷ http://www.rfi.fr/actupl/articles/096/article_3127.asp.

Article describes the ties of PCN-NCP with the Libyan Jamahiriya, the proximity of the geopolitical thesis of Moammar Gaddafi and those of Luc Michel and PCN-NCP, on Eurasiatic Greater-Europe, the necessary emergence of a multipolar world, the Mediterranean designed as a place of common civilization and the role of Bridge of Libya among European and African Unions.

